ئای میللەتێکی چەندە سەیرین!..

ستیڤان شەمزینی

*سەرهەنگ (موعەمەر قەزافی) لە هەندێ وڕێنەدا دەڵێت: کوردەکان مافی دەوڵەتیان هەیە، بەبێ ئەوەی بە کردەوە هیچ نیشان بدات، لە دەسپێکدا کتێبە بە سەرو بەرەکەیمان کرد بە کوردیی (کتێبی سەوز)، گۆڕەپانێکی گەورەش لە شارەکەماندا (سلێمانی) ناو دەنێیین (گۆڕەپانی برای سەرکردە موعەمەر قەزافی)، هەندێک کوردی بە ئاوەزیش دەمێک دەیکەنە سوارچاکی هێزی هەمەوەند و دەمێکی تر پیاوماقووڵی جافی میکایەڵی. کەچی تاکە گەنجێکی بیست ساڵانی شاری سلێمانی نییە ژەنەراڵ شەریف پاشای کوڕی شارەکەی خۆی بناسێ!، چون ناوی ئەم زاتە و بنەماڵەکەی (خەندان) لە کولەکەی تۆڕیشدا نییە، کەناڵەکانی تەلەفزیۆنیش لەبەر بەرنامەی بە لەزەت ماوەیان نییە بۆ یادکردنەوەی ئەم سەرکردە و دیپلۆماتکارە گەورەیەی کورد.

*خەڵکانێکی خەڵفاو هاتوون بەشان و شکۆی (مێجەرسۆن)دا هەڵدەدەن و پێیانوایە سۆن بۆ خاتری کورددۆستی رۆژنامەی (تێگەیشتنی راستی) دەرکردووە، هەندێکی تر دەڵێن پایەدار (مێجەر نۆئێل) خەمخۆری کوردان بوو، بەعزێکی تر (ئێدمۆنز) لە قازی محەمەد بە کوردپەروەرتر دادەنێن. ئاخر ئەمانە کە ئەفسەری داگیرکەری بەریتانیی بووبن ئیدی هەر کارێکیان کردبێ لەبەر خاتری چاوی کاڵی کورد نەبووە، بەڵکو بۆ خۆڵکردنە چاو بووە. مادام سۆن و نوئێل و سێر کۆکس بە کورد و مامۆستای کوردایەتی دەرچوون، دوور نییە دوای سەدەیەکی تر نەوەکانمان پەیکەر بۆ عەلی کیمیای و کاکل ئاغا و نزار خەزرەجی و عەبدوڵڵا عەباس دروست نەکەن.

*هەندێک گومڕا دەڵێن شێخ مەحمودی حەفید لە کاتی تەوقەکردن لەگەڵ ئەفسەرە ئینگلیزەکاندا فەقیانەکەی لە دەستییەوە ئاڵاندووە تا گڵاو نەبێ، چوونکە ئەوان کریستیان بوون. من پێرێ لە پاسێکدا گوێم لەم قسەیە بوو کە پێموایە زۆر دەمێکە باوی نەماوە، بەڵام سەیر لەوەدا بوو برادەرێکی نووسەر دوای نۆشینی نیو قاپ شەراب هەمان شتی وت، ئێستا کاتی خۆیەتی بپرسین ئەگەر شێخی نەمر ئینگلیزی ئەهلی کیتابی بە گڵاو لە قەڵەم دابێت، ئەی چیداوە لەوەی نامە بۆ شوورەوی بێ ئاین و (لینین)ی کۆمۆنیست بنووسێ؟ ئایا ئەو هەڤاڵانە ناوی تەواوەتی سەرجەم شالیارەکانی دەوڵەتەکەی شێخ دەزانن؟ ئەگەر بیزانن یان نا کێشە نییە، بەڵام با تۆزێک خۆیان ماندوو بکەن و

شتێک لە بارەی وەزیری خەزنە و دارایی زانیاریی پەیدا بکەن و بزانن کە بوو؟ کەریمی عەلەکەی کریستیانی خەڵکی سلێمانی بوو. ئایا دەکرێ شێخ لەلایەک مەسیحی بە گەاو بزانێت و لەلایەکی تر مەسیحی بکاتە وەزیری خۆی؟ ئەمە ئەگەر عەقڵی سەیری کوردیی نەبێ کە سەر لەم گێژەنە دەردەکات؟.

*جاران و ئێستاشی لەسەر بێت هەندێ حزب، یەکێک بە بیانووی چەپ و پێشکەوتووخوازیی و ئەویتریان بە پاساوی مرۆڤدۆستی و ئایینیی، لەم خاڵە هەرە سەرەتاییەکانی پەیڕەو و پرۆگرامی پارتەکانیاندا دەیانووسی: بەڵێ بۆ دەوڵەتی سەربەخۆی فەلەستین، نا بۆ داگیرکەری سەهیۆنی و ئیمپریالیزم!. کەچی هەر دەگەڕانەوە بۆ وڵاتەکەی خۆیان داوای ئۆتۆنۆمییان دەکرد، سەیری ئەم قوڕمساخییە تۆ ئازادیی بۆ خۆت ڕەوا نابینی کەچی بۆ خەڵکی تری داوا بکەیت! دەی تو خوا ئەمەش سەیرییەکی تری میللەتی ئەمە نییە؟. بۆیە زۆر جار ئەم رستەیەی خۆم دووبارە دەکەمەوە: کورد پێویستی بە دەوڵەت نییە!!، ئاخر کورد خۆی پێ بچووکە بیکەن بە خاوەنی ئیمپراتۆریایەکی مەزنی وەک ئەو ئیمپراتۆریایانەی مێژوو ناتوانێت لە یادیان بکات، دەیکاتە قوربانی خەونی بچووکی خۆی، خەونێک قاچێکی لە ناو گرێی دەروونیی و خۆ بەکەمزانین و قاچەکەی تری لە زەلکاوی خۆیاڵدانە قەزەمەکەی ناوچەگەرییدایە.

*جەواهیری لە شیعرێکیدا دەڵێت: دەم بە کوردستان … لەسەر کڵاوەکەشی نوسیبوو کوردستان. بەبڕوای من ئەمە هەڵوەستێکی جوامێرانەی ئەو شاعیرە بوو، بۆیە نەنگی نییە ئەگەر ئەمەش ئەومان خۆش بوێ، هەنووکە لە هەردوو شاری سلێمانی و هەولێر دوو پەیکەری برۆنزی بۆ حیمایەوە بۆ دانراوە، سەیر بکە کەم چیرۆکنووس و شاعیری نەوەی پێشوو هەیە، شیعرێک یان چیرۆکێکیان بۆ فەلەستین نەنووسیبێ و پشکدار نەبووبن لە دەوڵەمەندکردنی ئەدەبی مقاوەمەدا. ئەم نووسەرانەی ئەمە نەک لە فەلەستین پەیکەریان بۆ دروست نەکراوە، بەڵکو عەرەب هەر بەزیشی نەهاتووە بەرهەمەکانیان بۆ سەر زمانی عەرەبی وەربگێڕێ، هێشتاش ئەمە خۆمان بە قەرزاری عەرەب و هەڵوەستی هەندێک لە رۆشنبیرەکانیان دەزانین. ناهەقمە ئەگەر رووی دەمم بکەمە هەموو کوردێک و بڵێم ئایا بە راستی ئەمە میللەتێکی سەیر نین؟.

*سەرەتای شەستەکان و شۆڕشی ئەیلول، ژەنەراڵ مستەفا بارزانی کاتێک بڕیاری دا ئاگربەست رابگەیەنێت بۆ دانوستان لەگەڵ رژێمی ئەوکاتی عێراق، باڵی مەکتەبی سیاسیی (جەلالی) کردیانە دەنگە دەنگ و

هاتوهاوار لێی، گوایە ئەمە پلانی ژێر بە ژێری زایۆنیزمە و مەلا مستەفا کوردی فرۆشتووە بە سێو و پرتەقاڵ. کەچی ماوەیەکی زۆری نەبرد، خۆیان بوونە جاشی هەمان ئەو ڕژێمە و بە چەک و تانک و تۆپی بەعس نیشتمانی خۆیان کردە سوتماک، شاخ و چەم و دۆڵی کوردستانیان وەک دەندوکی کەو سوور دەکردەوە، هەشتا پێیان عەیب نەبوو. زۆر جاریش گوێم لێوە دەبێت، دەڵێن نابێ بوترێ جەلالی یان باڵی مەکتەب سیاسیی دەبێ بوترێ باڵی مۆدێرنی دژ بە باڵی پارێزگار. ئای میللەتێکی چەندە سەیرین، بە تێپەڕبوونی مێژوو خیانەتەکان نەک هەر کاڵ دەبنەوە، بەڵکو دەگۆڕێن بۆ خزمەت و وڵاتپارێزیی، لەوانەیە سەدەیەکی تر شێخ چەپی و تەحسین شاوەیس و قالە فەرەج و ئەرشەد زێباریش بە خەباتگێڕ لە کتێبی مێژووی خوێندنگەکاندا ناویان تۆمار بکرێت!.

*لارییم لە خەباتی ڕێبەری مەزن مەلا مستەفا بارزانی نییە، کەچی ئەو سەرەڕای ئەوەی لە وڵاتەکەی خۆیدا ئەسپەردە کرابوو (شاری شنۆ)، بەڵام سەرکردایەتی پارتی بڕیاری دا تەرمەکەی لە پاڵ تەرمی (ئیدریس بارزانی)دا بگۆڕێنەتەوە بۆ زێدی لە دایکبوون (گوندی بارزان). لە کاتی ئەم هاتنەوەیەشدا جەماوەر خرۆشا و بە تاسەوە پێشوازیی لە تەرمەکانیان کرا، بەلای منەوە ئەمە شتێکی ئاسایی بوو خۆ ئەگەر تەرمەکەشی لە شنۆ بمایاتەوە هەر ئاسایی بوو، چوونکە شارێکی کوردییە و مەلا مستەفاش بە گشتیی شۆڕشگێڕەی هەر چوار پارچەکەی کوردستان بووە، بەشداریکردنی ئەو لە کۆماری دیموکراتی کوردستاندا بە ڕێبەریی قازی محەمەد بەڵگەیەکە بۆ ئەو قسەیە. بەڵام ئایا سەرکردایەتی کورد بە ئەقڵی بەوە ناشکێ چنگێ خۆڵ و لم لە بیابانەکانی سعودیەوە هەڵبگرێ و ناوی لێبنێ رەفاتی پیرۆزی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری "شەمزینی" و بەگۆڕێنەتەوە بۆ وڵات و لە یەکێک لە چیاکانی کوردستان وەک هەمایەکی خەبات دایبنێت؟ ئایا کامیان گرنگە ئێسک و پروسکی سەرکردەیەک لە خاکی عەرەب رزگار بکەین یان تەرمی سەرکردەیەک لە شارەکەوە بۆ شارێکی دی کوردستان وەگۆزینەوە؟ ئایا ئەمە میللەتێکی سەیرو غەریب نین، ئەوەندە دەڵێقین لەگۆڕ دەسەزانی وڵاتەکەماندا؟.

*مام جەلال پیاوێکی سیاسیی و سەرکردەیەکی ناسراوە، کە هەڵیانبژارد بە سەرکۆماریی عێراق نەک کورد، بەڵکو زۆرێک لە بیانییەکانیش بە لایەقترین و شایستەترین کەسیان زانی بۆ ئەو پۆستە. بەڵام ئەگەر مام جەلال دە ئەوەندەی تر شایستە تر بوایە بۆ بەڕێوەبردنی ئەو پۆستە، بە دەنگ و سەنگی میللەتی کورد نەبوایە پێی نەدەخستە کەشکی

کۆمارییەوە. ساتێک مام جەلال بووە سەرکۆمار شایی و لەغانی لە سلێمانییەوە بە بنی دنیا درێژ بێیەوە و وەک رۆژی 1991-3-7 زەماوەندمان گێڕا، کاتێک کەناڵێکی عەرەبی چاوپێکەوتنی لەگەڵ سازدا و پێیان وت دەیانەوێ وەک کابرایەکی خۆش مەشرەب و نوکتەباز، چەند نوکتەیەکیان بۆ بگێڕێتەوە، کەچی ئەو دە پانزە نوکتەی لەسەر کورد گێڕایەوە و هەموو جارێکیش دەیووت (جاء الکردی….) جا مام جەلال لەو ئاستە بەرزەدا و بە دەنگی کورد چوو بێتە ئەو پلەو پایەیەوە، ئاوها گاتە بە گەل و نەتەوەکەی بکات، بۆچی دەبێ دوودڵ بین لەوەی بڵێین ئێمە میللەتێکی سەیرین، هەر ئەم سەیرەتییە وایکردووە لە مێژوودا نەبینە هیچ.

*رۆژی 2006-12-24 لە فێستیڤاڵی پەنجا ساڵەی کەچی دوای شێخ مەحموددا (د.ئەفراسیاو هەورامی) کۆڕێکی نایابی بەڵگەنامەیی لەسەر پەیوەندیی شێخ مەحمود و تورکەکان و روس پێشکەش کرد بە تایبەتی لە رێی ئەو بەڵگەنامانەی لە سۆڤێت دەستی وی کەوتبوون. د.ئەفراسیاو باسی ئەوەیکرد دروشمی کرێکاران و گەلانی بندەستی دنیا یەکگرنی لینین و یارمەتیدانی گەلانی ژێر دەستی جیهان لەلایەن شورەوی تەنیا قسەی رووت بوون و لە بواری کرداریدا خێرێکی بۆ کورد تیا نەبووە. کەچی خوێنەوارێکی چەپی مارکسی کە بە شەخسیی زۆرم خۆشدەوێ زۆر بە توندیی لە جێی خۆی بەرزبووەوە و بەدحاڵیانە وتی: هاوڕێ لینین (وەک ئەوەی نان و پیازی لەگەڵ خواردبێت) قەت پشتی لە چەوساوەکان نەکردووە و شورەوی بە بەڵێن نەبووە، بەڵکو هەلومەرجی زاتی و عەینیی لەبار نەبووە تا یارمەتی راستەوخۆی خەباتی گەلی کورد بەدەن. بیر دەکەمەوە، ئەم هاوڕێیە نە باڵیۆزی روسیایە و نە ئەندامی سەرکردایەتی حزبی بەڵشەویک و نە نوێنەری (هاوڕێ لینین) یان (هاوڕێ ستالین)!، ئیتر ئەم داکۆکییە کوێرانەیە چییە لە سەقەتی گەڕ بە گەڕ؟ لینین زیندوو بکەرەوە دان بەوەدا دەنێ کەمتەرخەم بووە لەو رووەوە. کەچی کوردە کۆمۆنیستەکان هێشتا مکوڕن لەسەر ئەوەی داکۆکی لەو هەڵە و بێباکییە گەورەیە بکەن سەقەت دژی گەلەکەیان هەیبووە، ئایا لەمەشیاندا قسەکەی من راست نەبوو کە دەڵێم ئێمە میللەتێکی سەیرین؟!.

*ئەمەیلێکم بۆ هاتبوو، لەبەر پاشگری (شەمزینی) دوای ناوەکەم لەبری خۆم یەک ملیۆن جنیەی ناشیرینی بە شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری (شەمزینی) دابوو، ئەوی بە خائین و فیوداڵێکی بێ عەقڵ لە قەڵەم دابوو، پێم سەیر نییە کەسێکی ئاسایی بە تاوانی یەک تاکە کەسی شەمزینی هەموو شەمزینییەکان بە تایبەتی ناسراوترینیان دەسوتێنێ،

چوونکە تازە بە تازە هەردوو مێژوونووسە زیتەڵەکەمان (د.کەمال مەزهەر- د.فوئاد حەمە خورشید) دەڵێن: داوای لێبوردن لە هێزی سەربەرزی هەمەوەند دەکەین کە بە خائین لە قەڵەممان دابوون!! ئاخە کە بە ئێوەی وتووە بە تاوانێک (موشیری حەمەی سەڵمان) بەر لە هەشتا و ئەوەندە ساڵ کردوویەتی یەک هێزی گەورە تۆمەتبار و گوناهبار بکەن بە منداڵی سەر بێشکەشیانەوە؟!. جا ئەگەر مێژوونووسەکانمان بەم تەسکبینینی و بە ئەقڵییەوە مامەڵە لە تەک ڕووداوە مێژووییەکاندا بکەن و بیری لێبکەنەوە، لەم مەگرن لە جیاتی یەک تاکە جار یەک ملیۆن دەفعە بڵێم ئای چەندە میللەتەکی سەیر و سەرسوڕهێنەرین!.

*مێژوونووسەکی ئەکادیمیی (د.فوئاد حەمە خورشید) لە دۆزینەوەیەکی نوێدا و لە تاقیگەی مەشکیدا تازە بە تازە بۆی دەرکەوتووە (موشیری حەمەی سەڵمان) خائین نەبووە!! بە دەلیلی ئەوەی لە جەنگێکدا بە باشی ڕێنوێنی هێزەکانی بەریتانیای نەکردووە، بەڵام وی لە بیری چووە (موشیر) چاوساغ و جاشی سوپای ئینگلیز بووە و چەتە سەر سەنگەرەکانی پێشمەرگەی کورد و دەستی گرتوون بە قوڵایی شاخەکان و ناوچەکانی ژێر دەسەڵاتی خەباتگێڕانی کورد. ئەگەر تازەترین دیکۆمێنت و لێکۆڵینەوە ئەوەمان بۆ بسەلمێنێ (موشیر) خائین نییە، کەواتە دەبێ چاوێک بە بیرکاریشدا بخشێنینەوە، چوونکە دەبێ گومان لەوەش بکەین یەک زائید یەک یەکسان بێت بە دوو، دەبێ لەولاشەوە جەنگێیەک بە شێخ مەحمود بکەینەوە و پێناسەی بکەین چییە؟. ئایا ئەگەر (موشیر) خائین نەبووبێ کەواتە شێخ مەحمود چی بووە؟ بێ شک شێخ یان موشیر یەکێکیان خائینن، گەر بە قسەی ئەو دکتۆرە بەڕێزە بە شێخ خائینە نەک موشیر!. مادام هەڵەکانی نەتەوایەتی و وڵاتپارێزیی لەگەڵ خیانەت تێکەڵاو بوون و بە ئاستەم دەتوانین لێکیان جودا بکەینەوە، کەواتە ئەمە میللەتەکی لاژک و گەمژەین و ناهەقم مەگرن ئەم کەڕەتەش بڵێم ئەمە میللەتەکی زۆر سەیرین!!.

*میللەتی کورد میللەتەکی مەرگەدستە و تا دوا ئەندازە رقی لە هەموو ژیاندۆستییەکە، میللەتەکە جەنگی هەرە گەورەی لەگەڵ ژیانە، ئەوە سەیری بکەن ئەم میللەتە بەرگەی سەدان ساڵی شەڕ و کوشتن و ماڵوێرانیی و خوێنڕشتن دەگرێت، بەڵام بەرگەی بینینی دیمەنی ماچێک ناگرێت لە شوێنەکی گشتیی یان لەسەر شاشەی تیقی، ئەگەر مێژووی سیاسیی کورد تاریکترین لاپەڕەی بێت لە شەڕ و جەنگەکانی یەکتر سڕینەوە، ئەوا مێژووی کۆمەڵایەتیمان پڕیەتی لەو جەنگانەی جوانی و هونەری ژیاندۆستیی سەرکوت دەکەن، لەم سۆنگەوە دەتوانم بڵێم

مێژووی کۆمەڵایەتی ئێمە بریتییە لە مێژووی چەپاندنی سێکسیی و قەمعی جوانی و ئیرۆتیک و هەرەس پێهێنانی هەر تامەزرۆییەک بۆ بیناکردنی ژیان. بۆیە ناهەقم مەگرن وەختێک دەڵێم بە راستی میللەتێکی زۆر سەیرین!.

*سۆفۆکلیس، وتوویەتی (سەیرەکانی دنیا زۆرن، بەڵام لە هەموویان سەیرتر ئادەمیزادە)، بەڵام ئەگەر سۆفۆکلیس نوکە لە ژیاندا بمابایە و لە نزیکەوە و تا سەر مۆخ کوردی بناسیبا، رستەکەی بەم جۆرە تەواو دەکرد "سەیرەکانی دنیا زۆرن، بەڵام لە هەموویان سەیرتر ئادەمیزادە، سەیرترین ئادەمیزادیش مرۆڤی کوردە".

ستیڤان شەمزینی
ستۆکهۆڵم

- وێنەکە وێنەی هەڵمەتی سەربازەکانی کەمالیستەکانی تورکیایە، بۆ جینۆسایدکردنی کوردی کوردستانی باکور لە سەرەتاکانی سەدەی بیست.(دەنگەکان)

*لە ژمارە (35)ی رۆژنامەی (نەوەند) لە رۆژی 2007-1-18 بڵاوبووەتەوە. بەڵام دوای 14 ساڵ و 4 مانگ ناوەڕۆکەکەی بۆ ئەمڕۆش دەست دەدات.